

dNr...../.....

APROBAT

PRIM-MINISTRU

Vasile-Florin CÎȚU

AVIZAT

VICEPRIM-MINISTRU

ILIE-DAN BARNA

MEMORANDUM

De la: Ministrul Transporturilor și Infrastructurii

Cătălin DRULĂ

Avizat: Ministrul Finanțelor

Dan VÎLCEANU

Tema: Acordarea unui ajutor de stat, pentru perioada 01.04.2020 - 31.08.2020, Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A, pentru compensarea pierderilor suferite ca urmare a pandemiei COVID-19 și cauzate direct de această pandemie, în baza art.107 alin.(2) lit. b) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene

I. Necesitatea promovării memorandumului

În conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996*, cu modificările și completările ulterioare, orice măsură de ajutor de stat inițiată de un minister poate fi acordată numai în baza unui Memorandum aprobat de Guvern privind oportunitatea promovării respectivei măsuri și încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale Guvernului.

Contextul de piață generat de criza noului coronavirus COVID-19

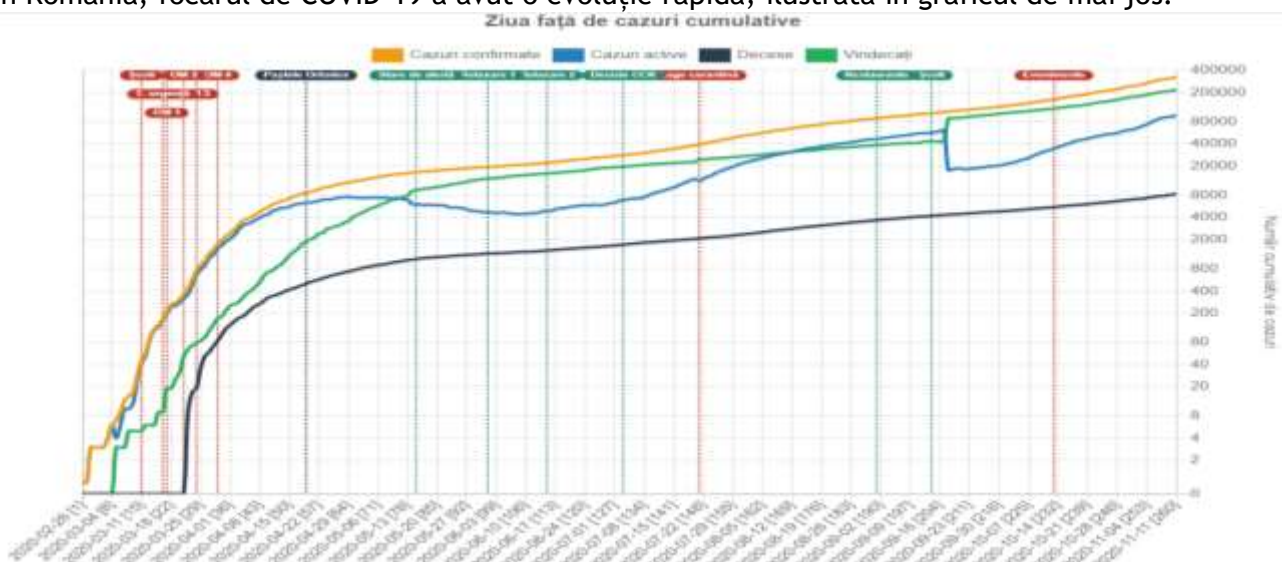
Pandemia de coronavirus SARS-COV-2 reprezintă o urgență sanitară majoră pentru cetățeni și societăți, în toate Statele Membre ale Uniunii Europene înregistrându-se numeroase cazuri de infecție. Această pandemie reprezintă un șoc major pentru economie, atât pe plan mondial, cât și la nivelul Uniunii, iar un răspuns economic coordonat al statelor membre și al instituțiilor UE este esențial pentru a atenua repercusiunile negative asupra economiei UE.

În circumstanțele excepționale create de pandemia de COVID-19, toate întreprinderile, indiferent de dimensiune și domeniul de activitate, se pot confrunta cu o lipsă acută de lichidități. Atât întreprinderile solvabile, cât și întreprinderile cu un grad mai scăzut de solvabilitate, se confruntă cu un deficit brusc de lichidități sau chiar cu indisponibilitatea totală a acestora. Prin urmare, situația economică a multor întreprinderi viabile și a angajaților acestora este afectată în mod grav pe termen scurt și mediu și pot exista, de asemenea, efecte pe termen lung, dat fiind că este pusă în pericol supraviețuirea acestor întreprinderi.

Având în vedere evoluția situației epidemiologice determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 în România și declararea, la data de 11 martie 2020, a pandemiei de către Organizația Mondială a Sănătății, Guvernul României a impus aplicarea unor măsuri de prevenire a răspândirii noului coronavirus pe teritoriul României.

În contextul instituirii stării de urgență pe întreg teritoriul României și aplicarea măsurilor pentru limitarea infectării cu COVID-19 în rândul populației prin restrângerea circulației persoanelor, carantinarea unor localități etc., s-a produs o diminuare substanțială atât a cererii la nivelul pieței de transport feroviar de călători cât și a prestației și, implicit, a veniturilor CFR Călători.

În România, focarul de COVID-19 a avut o evoluție rapidă, ilustrată în graficul de mai jos:

Sursa: <https://covid19.geo-spatial.org/statistici/statistici-generale?chart=ziua-fata-de-cazuri-cumulative>

A. Obiectul măsurii de ajutor de stat și justificarea acesteia

A.1. Prezentarea companiei

Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A („CFR Călători” și/sau „Societatea”), a fost înființată prin H.G nr.584/1998 privind înființarea Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A, prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române.

Capitalul social inițial al Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A. a fost constituit prin preluarea, corespunzător obiectului de activitate, a unei părți din patrimoniul Societății Naționale a Căilor Ferate Române, fiind subscris și integral vărsat de statul român, în calitate de acționar unic, care își exercită drepturile și obligațiile prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

CFR Călători, în calitate de operator de transport feroviar, este un agent economic cu capital de stat, licențiat în conformitate cu legislația în vigoare pentru efectuarea serviciului public de interes național privind transportul feroviar de călători, supunându-se atât legislației naționale cât și legislației comunitare UE.

CFR Călători efectuează transportul feroviar public de călători pe bază de contract de transport, încheiat în condițiile legii. Furnizarea serviciilor de transport feroviar de călători precum și obligațiile de serviciu public de interes național aferente sunt stabilite în cadrul Contractului de servicii publice încheiat pentru perioada 2020 - 31 decembrie 2021 cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 146/2020.

CFR Călători desfășoară activități de interes național, în scopul realizării transportului feroviar public de călători și al satisfacerii nevoilor de apărare a țării, având, în principal, ca obiect de activitate efectuarea transportului feroviar public de călători, organizarea și asigurarea exploatării vagoanelor de dormit, a cușetelor, barului și restaurantului, în trafic intern și internațional, efectuarea de transporturi de poștă, militare și altele, în vagoane specializate. În plus, mai poate desfășura și alte activități conexe sau adiacente transportului feroviar public de călători, cum ar fi: prestări de servicii, transport bazat pe alte tehnologii decât cea feroviară, publicitate, reclamă, editare, tipărire și difuzare, închirieri de mijloace de transport, exploatarea comercială a patrimoniului propriu, orice alte servicii executate pe bază de contracte sau convenții în numele terților, legate direct sau indirect de activitatea CFR Călători.

A.1.1 Impactul social și economic al pandemiei COVID-19 asupra activității CFR Călători

Criza generată de noul coronavirus a afectat în mod direct economia, întreaga activitate aferentă sectorului transportului feroviar fiind influențată în mod covârșitor.

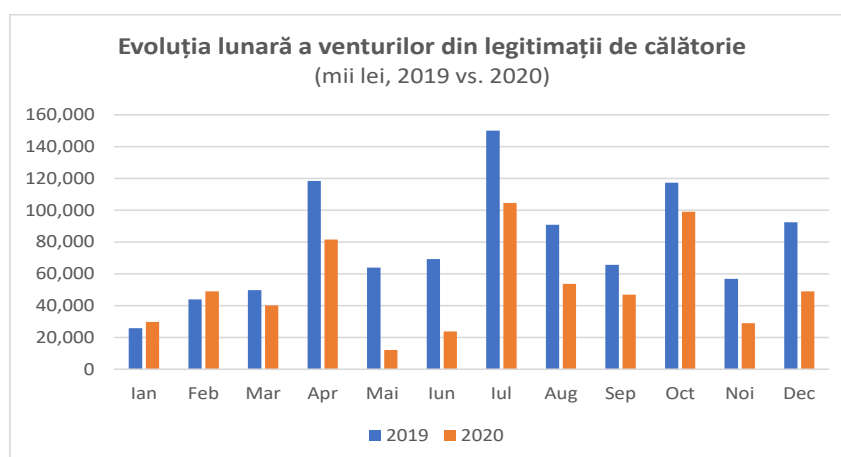
În susținerea acestor considerente, Organizația Feroviară Mondială a elaborat un studiu care subliniază pierderile semnificative și impactul pe care COVID-19 le-a avut asupra transportului feroviar, atașat ca Anexa nr.1 la prezenta. O reprezentare grafică a pierderilor din veniturile încasate de la călători este prezentată în imaginea de mai jos.

Sursa: First estimation of the global economic impact of Covid-19 on Rail Transport, UIC

Raportat la situația Societății, dacă începând cu luna februarie 2020 se înregistra o creștere a veniturilor din vânzarea legitimațiilor de călătorie cu 10% față de luna similară a anului 2019 și față de media lunară a anului 2019, trend crescător menținut până la jumătatea lunii martie 2020, ca urmare a restricțiilor de circulație impuse de autorități prin intermediul Decretelor Prezidențiale și a Ordonanțelor militare, traficul de călători a scăzut abrupt, o revenire la normal fiind estimată a avea loc cel mai devreme după mijlocul anului 2021.

Pentru ilustrare, prezentăm mai jos un grafic care arată analiza comparativă a veniturilor încasate din vânzarea legitimațiilor de călătorie, lunar, pentru anii 2019 și 2020.

Efectul negativ direct asupra activității CFR Călători a fost generat de măsurile imediate luate de companie cu privire la desfășurarea curselor, respectiv suspendarea, temporar, în etape succesive, a circulației anumitor trenuri cum ar fi:

- Începând cu **16 martie**, trenurile destinate transportului elevilor de la domiciliu la centrele de învățământ. Conform Hotărârii nr. 6 a Comitetului național pentru situații de urgență cursurile din toate unitățile de învățământ preuniversitar au fost suspendate începând cu data de 11 martie, iar pe durata stării de urgență toate cursurile din toate unitățile de învățământ au fost suspendate.
- Începând cu **16 martie**, trenurile cu circulație în trafic internațional, în condițiile interdicțiilor transfrontaliere și a măsurilor similare adoptate de către ceilalți operatori naționali (MAV, BDZ, CFM, UZ).
- Începând cu **1 aprilie**, trenurile IR de lung parcurs, cu plecare și sosire în stația Suceava, în condițiile Ordonanței militare nr. 6 din 30 martie 2020, trenuri care asigurau relații directe între Suceava și principalele orașe ale țării: București, Galați, Cluj Napoca, Timișoara, Arad, Oradea, Constanta, etc.

În același timp, pentru trenurile aflate în serviciu au fost adoptate mai multe măsuri în vederea respectării măsurilor instaurate de către autorități pentru preîntâmpinarea răspândirii COVID-19, măsuri care au condus la creșterea costurilor de operare, cum ar fi:

- ✓ Introducerea regulii de ocupare a locurilor pe principiul „un loc liber, un loc ocupat”;
- ✓ Măsuri pentru protecția personalului de tren (achiziționarea kiturilor de protecție compuse din: mască, mănuși, dezinfectant);
- ✓ Măsuri suplimentare de dezinfecție a materialului rulant.

Scăderea traficului de călători după luna martie 2020

La data de 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat ca fiind pandemie noua infecție cu COVID-19, în contextul creșterii numărului de cazuri și teritorii afectate din toată lumea și din cauza riscului crescut de continuare a răspândirii infecției la nivel global.

Începând cu data de 16 martie 2020, prin aplicarea Ordonanțelor Militare, pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, au fost adoptate măsuri privind combaterea și limitarea răspândirii noului coronavirus, inclusiv prin limitarea circulației persoanelor.

Astfel, ca urmare a reducerii semnificative a traficului de călători, veniturile obținute de CFR Călători din vânzarea legitimațiilor de călătorie (bilete, abonamente, etc.) au scăzut de la mijlocul lunii martie 2020 cu până la 85% - 90%, față de martie 2019.

Având în vedere măsurile cu privire la distanțarea socială și modificarea programului de lucru/activității unităților economice, necesitățile de transport ale publicului s-au modificat și au fost identificate reduceri mari ale cererii pe anumite relații de transport, dar și creșteri pentru anumite perioade care nu erau solicitate până acum.

Astfel, CFR Călători a introdus garnituri suplimentare la noile ore de vârf, pentru a veni în sprijinul navetiștilor și a companiilor cu program decalat. În același timp, a fost introdusă o nouă schemă de vânzare a locurilor, pe principiul „un loc liber, un loc ocupat” pentru asigurarea distanței sociale. Principiul s-a aplicat în totalitate, respectiv și la vagoanele de dormit și cușetă.

De asemenea, Societatea a introdus vagoane suplimentare pentru trenurile de navetă. De exemplu, trenurile care aveau înainte de criză doar 2 vagoane au fost suplimentate până la 4, 6 sau chiar 8 vagoane pe rutele aglomerate.

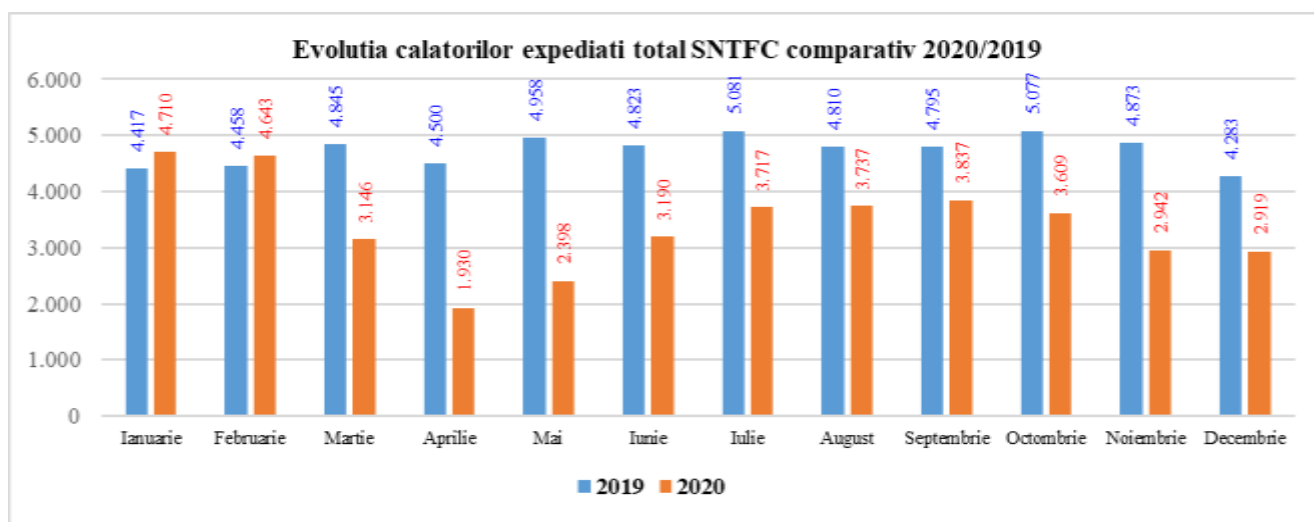
Măsurile de suspendare temporară a unor trenuri au fost luate astfel încât să se asigure în continuare mobilitatea călătorilor și să se adapteze cât mai bine cerințelor de trafic pe intervalele orare cele mai solicitate ale unei zile.

Mai mult decât atât, în unele situații, în care, prin ordonanțe militare, pentru localități întregi s-a instituit carantina (Suceava, Tândărei), trenurile de lung parcurs cu destinații pe raza acestora au fost limitate sau anulate, rămânând în circulație doar trenurile regio ce asigură activitatea economică și nevoile de bază ale populației din zonele carantinate.

➤ ***Evoluția traficului de călători lunar - analiză pe baza indicatorului „călători expediați” comparativ 2020 vs. 2019***

Evoluția traficului de călători transportați de CFR Călători în anul 2020 a înregistrat o creștere în primele două luni față de aceeași perioadă a anului precedent, urmată de o descreștere substanțială în lunile în care a fost instituită starea de urgență la nivel național (martie-mai), cu o ușoară revenire în lunile următoare, dar mult sub nivelul normal de activitate al companiei. Această situație este sumarizată în tabelul și în graficul de mai jos:

Calatori expediați (mii)	2019	2020	2020/2019%
Ianuarie	4.417	4.710	107%
Februarie	4.458	4.643	104%
Martie	4.845	3.146	65%
Aprilie	4.500	1.930	43%
Mai	4.958	2.398	48%
Iunie	4.823	3.190	66%
Iulie	5.081	3.717	73%
August	4.810	3.737	78%
Septembrie	4.795	3.837	80%
Octombrie	5.077	3.609	71%
Noiembrie	4.873	2.942	60%
Decembrie	4.283	2.919	68%
Total an	56.921	40.780	72%

➤ **Evoluția traficului de călători lunar - analiză pe baza indicatorului călători x km**

Călători km 2019 (mil.)	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Noi	Dec	Total
INTERREGIO	224.3	230.5	259.6	287.3	286.6	360.7	467.7	399.8	285.1	301.7	286.4	284.6	3674.4
REGIO	122.1	123.0	132.9	124.8	136.5	131.3	134.3	132.0	134.1	138.9	130.8	117.8	1558.5
Total 2019	346.4	353.5	392.5	412.0	423.1	492.0	602.0	531.9	419.2	440.5	417.2	402.5	5232.9

Calatori km 2020 (mil)	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Total 2020
InterRegio	256,2	258,0	138,8	60,5	86,5	170,7	264,4	265,8	205,9	166,6	134,5	147,6	2.155,7
Regio	127,1	124,3	94,5	56,7	71,2	88,3	97,0	97,7	101,7	98,2	77,1	80,3	1.114,1
Total 2020	383,3	382,3	233,3	117,3	157,7	259,0	361,4	363,5	307,6	264,8	211,6	227,9	3.269,8

Calatori km 2020/2019 (%)	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	2020/2019 %
InterRegio	114%	112%	53%	21%	30%	47%	57%	66%	72%	55%	47%	52%	59%
Regio	104%	101%	71%	45%	52%	67%	72%	74%	76%	71%	59%	68%	71%
Total 2020/2019	111%	108%	59%	28%	37%	53%	60%	68%	73%	60%	51%	57%	62%

CFR Călători a înregistrat o creștere a indicatorului călători*km în lunile ianuarie și februarie, în timp ce, în luna aprilie 2020, pe fondul pandemiei COVID-19, a înregistrat o scădere semnificativă de cca. 72% față de luna aprilie a anului 2019, fiind cea mai scăzută valoarea din acest an.

A.2. Justificarea măsurii de acordare a unui ajutor de stat pentru acoperirea pierderilor generate de pandemia de COVID-19

- Necesitatea acoperirii pierderilor generate de reducerea activității Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” ca urmare a impactului pandemiei de COVID-19

Așa cum este menționat anterior, ca urmare a instituirii la nivel național a unor măsuri privind restricționarea circulației persoanelor pentru prevenirea și răspândirea noului coronavirus pe teritoriul României, activitatea Societății s-a redus semnificativ.

Începând cu data de 16.03.2020, activitatea de transport feroviar public de călători a fost afectată în sens negativ de intrarea în vigoare, gradual, a măsurilor de primă urgență precizate în cuprinsul anexei nr. 2 a Decretului nr.195/16.03.2020 și de Ordonanțele militare emise în baza acestuia, după cum urmează:

- Izolarea și carantinarea persoanelor provenite din zonele de risc, precum și a celor care iau contact cu acestea;
- Închiderea graduală a punctelor de trecere a frontierei de stat;
- Limitarea sau interzicerea circulației vehiculelor sau a persoanelor în/spre anumite zone ori între anumite ore, precum și ieșirea din zonele respective;
- Interzicerea graduală a circulației rutiere, feroviare, maritime, fluviale sau aeriene pe diferite rute și a metroului;
- Închiderea temporară a unor restaurante, hoteluri, cafenele, cluburi, cazinouri, sedii ale asociațiilor și ale altor localuri publice;
- Carantinarea unor localități sau zone ce s-au dovedit a fi focare de infecție cu COVID-19, către care s-a interzis vânzarea biletelor de tren.

➤ **Măsuri luate de CFR Călători pentru diminuarea impactului pandemiei asupra echilibrului financiar**

În această situație, au fost întreprinse mai multe măsuri în vederea asigurării funcționării CFR Călători în condiții de siguranță și securitate, pe fondul reducerii drastice a veniturilor, printre care:

- Suspendarea contractelor individuale de muncă, conform art. 52 alin.(1) lit.c) și art.53 din Legea nr.53/2003- Codul muncii (șomaj tehnic) a unui număr de 624 salariați, ținând cont de prevederile OUG nr.30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu modificările și completările ulterioare.
- Indemnizațiile de șomaj ale salariaților, beneficiari ai OUG nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor masuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu modificările și completările ulterioare, pe perioada suspendării contractelor individuale de muncă, conform art. 52 alin.(1) lit.c) din Legea nr.53/2003 - Codul muncii (șomaj tehnic), respectiv 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 75% din salariul mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, au fost suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

- În primele șase luni ale anului 2020 a avut loc o diminuare a numărului de salariați din cadrul CFR Călători de la 12.526 salariați la 12.151 salariați.
- O altă măsură a fost de reducere a programului de lucru al salariaților de la 5 zile la 4 zile pe săptămână, cu reducerea corespunzătoare a salariului, conform prevederilor legale, pentru întreg personalul Societății.
- Măsurile de adaptare a traficului și implicit a consumurilor de motorină și energie electrică de tracțiune, precum și a cheltuielilor cu taxa de utilizare a infrastructurii, la cererea scăzută de transport de pe durata pandemiei.

Mai mult decât atât, începând cu luna martie, respectiv pentru perioada 16-31 martie 2020, veniturile medii zilnice din vânzarea legitimațiilor de călătorie au fost diminuate cu cca. 90%, de la o medie zilnică de 1,05 mil. lei (pentru perioada 01 februarie - 15 martie 2020, în creștere cu 10% față de media zilnică a anului 2019) la o medie zilnică pe final de luna martie de doar 0,1 mil. lei, astfel încât până la finalul anului Societatea nu va avea capacitatea financiară să finanțeze rezultatul negativ din activitatea de exploatare, ca urmare a pierderilor înregistrate din cauza pandemiei de COVID-19.

La nivelul întregului an 2020, s-a înregistrat o diminuare a veniturilor proprii din transportul feroviar de călători (vânzări proprii și facilități acordate categoriilor sociale beneficiare, elevi, studenți, pensionari, eroii revoluției, văduve de război, moți conform HG. nr. 42/2017, Legii nr. 147/2000, Legii nr. 341/2004, Legii nr. 44/1994, Legii nr. 33/1996) de cca. **355,8 mil lei pe perioada martie-decembrie față de aceeași perioadă a anului anterior** (respectiv o reducere cu 41%), așa cum reiese din tabelul de mai jos:

<i>Venituri din încasări proprii și facilități - fără TVA</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Diferența</i>	<i>%</i>	<i>Reducerea</i>
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3=2-1</i>	<i>4=2/1*100</i>	<i>5=100-col4</i>
martie	49.776	40.185	-9.591	81%	19%
-CCL*	26.835	14.236	-12.599	53%	47%
-facilitați **	22.941	25.949	3.008	113%	-13%
aprilie	118.495	81.609	-36.886	69%	31%
-CCL	31.207	5.379	-25.828	17%	83%
-facilitați	87.288	76.230	-11.058	87%	13%
mai	63.925	12.021	-51.904	19%	81%
-CCL	32.593	9.465	-23.128	29%	71%
-facilitați	31.332	2.556	-28.776	8%	92%
iunie	69.318	23.672	-45.646	34%	66%
-CCL	40.978	19.577	-21.401	48%	52%
-facilitați	28.340	4.095	-24.245	14%	86%
iulie	150.029	104.618	-45.411	70%	30%
-CCL	55.674	29.143	-26.531	52%	48%
-facilitați	94.355	75.475	-18.880	80%	20%
august	90.912	53.722	-37.190	59%	41%
-CCL	51.486	30.775	-20.711	60%	40%
-facilitați	39.426	22.947	-16.479	58%	42%

Venituri din încasări proprii și facilități - fără TVA	2019	2020	Diferența	%	Reducerea
septembrie	65.684	46.829	-18.855	71%	29%
-CCL	35.920	23.741	-12.179	66%	34%
-facilitați	29.764	23.088	-6.676	78%	22%
octombrie	117.345	99.070	-18.275	84%	16%
-CCL	35.321	18.961	-16.360	54%	46%
-facilitați	82.024	80.109	-1.915	98%	2%
noiembrie	56.741	28.907	-27.834	51%	49%
-CCL	28.873	14.041	-14.832	49%	51%
-facilitați	27.868	14.866	-13.002	53%	47%
decembrie	92.387	28.124	-64.263	30%	70%
-CCL	32.277	17.104	-15.173	53%	47%
-facilitați	60.110	11.020	-49.090	18%	82%
TOTAL	874.612	518.757	-355.855	59%	41%
-CCL	371.164	182.422	-188.742	49%	51%
-facilitați	503.448	336.335	-167.113	66%	34%

* CCL = concentrator de casă lunar

** Facilitățile se referă la următoarele categorii beneficiare: elevi, studenți, pensionari 50% (particularitatea constă în faptul că prestația este anterioară contabilizării cu o lună)

În acest context, este prezentată în tabelul de mai jos scăderea veniturilor încasate direct din transportul de călători (CCL) cu aproximativ 44% în 2020 față de 2019:

Evoluția veniturilor din legitimații de călătorie în 2020 comparativ cu 2019
(vânzări directe la ghișeu și on-line)

Indicator	An	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Noi	Dec	Total 12 luni
Venituri încasate direct (ghișeu și vânzare online) -mii lei-	2020	27.991	25.091	14.236	5.379	9.465	19.577	29.143	30.775	23.741	18.961	14.041	17.104	235.504
	2019	25.238	23.909	26.835	31.207	32.593	40.978	55.674	51.486	35.920	35.321	28.873	32.277	420.311
Pierderi încasări proprii 2020-2019		+2.753	+1.182	-12.599	-25.828	-23.128	-21.401	-26.531	-20.711	-12.179	-16.360	-14.832	-15.173	-184.807

Astfel, pe fondul scăderii cererii de transport ca urmare a măsurilor impuse de către autorități, pe fondul pandemiei, veniturile din transportul de călători începând cu luna martie a anului 2020 (atât din încasări, cât și din facilități oferite diferitelor categorii sociale) au un trend descrescător față de perioada similară din anul 2019.

Deteriorarea situației financiare este cauzată de creșterea decalajului între cheltuielile societății și valoarea veniturilor obținute de societate în aceeași perioadă, în ciuda măsurilor de reducere a cheltuielilor implementate deja de companie.

Ca urmare a suspendării contractelor individuale de muncă, conform art. 52 alin.(1) lit.c) și art. 53 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii (șomaj tehnic) a unui număr de 624 salariați cât și a reducerii programului de lucru al salariaților de la 5 zile la 4 zile pe săptămână, cu reducerea corespunzătoare a salariului, pentru întreg personalul, s-au înregistrat economii cumulate pe lunile martie, aprilie, mai și iunie la cheltuiala cu personalul de cca 37 mil. lei.

Reducerea volumului de tren-km estimată la cca. 46.000 tren-km/zi impusă de ordonanțele militare pe perioada stării de urgență a avut ca impact direct prin reducerea directă a unor elemente de cheltuială, de exemplu: cheltuiala cu energia de tracțiune a înregistrat o reducere de 5.355 mii lei, cheltuiala cu combustibilul de tracțiune a înregistrat o reducere de 10.699 mii lei, cheltuiala cu tariful de utilizare a infrastructurii a înregistrat o reducere de 19.379 mii lei.

De asemenea, în vederea preîntâmpinării răspândirii noului coronavirus, CFR Călători a derulat achiziții suplimentare constând în măști, substanțe dezinfectante, mănuși de protecție etc, a căror valoare pentru perioada 16.03.2020-31.12.2020 a fost de 2.101.387,65 mii lei.

Sumarizând situația veniturilor și cheltuielilor înregistrate de Societate începând cu luna martie 2020 și până la finalul lunii decembrie 2020, s-a înregistrat **o pierdere cumulată datorată efectelor pandemiei de COVID-19 în perioada 01 aprilie - 31 august 2020 de 210.345.527 lei**, așa cum este ilustrat în tabelul de mai jos:

- sume în milioane lei -

Categorie	Apr-19	Apr-20	May-19	May-20	Jun-19	Jun-20	Jul-19	Jul-20	Aug-19	Aug-20	Total 2019	Total 2020
I. Venituri operationale	232.05	163.29	180.63	101.92	188.19	138.70	278.71	236.17	213.92	187.56	1,093.51	827.65
1.Tichete si facilitati	118.50	81.61	63.93	12.02	69.32	23.67	150.03	104.62	90.91	53.72	492.68	275.64
2.Compensare	93.89	63.57	98.82	71.39	98.67	97.31	107.97	115.19	104.75	115.19	504.10	462.64
3.Alte venituri operationale	19.66	18.12	17.88	18.51	20.20	17.72	20.71	16.37	18.26	18.64	96.73	89.36
II.Cheltuieli operationale	201.73	174.45	203.49	175.78	196.02	199.02	201.34	203.04	204.88	209.05	1,007.45	961.34
1.Materii prime, combustibili, utilitati	24.76	21.88	30.75	22.04	25.67	24.56	28.88	25.41	30.01	26.90	140.07	120.80
2.Amortizare, depreciere, provizioane	30.03	31.61	29.80	31.78	30.06	31.96	30.26	32.11	30.44	32.99	150.59	160.44
din care: Provizioane	0.20	0.07	0.01	0.03	0.00	-0.01	0.07	0.03	0.01	0.61	0.28	0.74
3.Reparatii	11.82	9.46	14.40	19.54	12.41	18.45	13.08	13.68	12.89	12.68	64.60	73.80
4.Cheltuieli pt infrastructura	42.38	25.50	44.17	26.64	43.26	37.01	47.42	44.21	46.45	46.72	223.68	180.09
5.Cheltuieli de personal	78.05	73.05	75.35	69.66	77.24	77.82	73.90	79.98	75.25	81.72	379.79	382.22
6.Alte cheltuieli operationale	14.70	12.95	9.02	6.12	7.37	9.22	7.80	7.65	9.84	8.05	48.73	43.98
Rezultat operational (EBIT)	30.31	-11.16	-22.86	-73.86	-7.82	-60.32	77.38	33.13	9.05	-21.49	86.05	-133.70

EBITDA	60.14	20.39	6.94	-42.11	22.24	-28.36	107.56	65.21	39.48	10.88	236.36	26.01
Prejudiciu = Scadere de EBITDA (2020 vs. 2019)		-39.75		-49.05		-50.60		-42.35		-28.59		-210.35

*Notă: Alocarea pierderii pentru ce de-a doua jumătate a lunii martie (i.e. după data de 16 martie, dată la care a fost instituită starea de urgență în România) se bazează pe reducerea indicatorului călători*km și respectiv ponderea reducerii acestuia în cea de-a doua jumătate a lunii (i.e. 94%), așa cum rezultă din tabelul de mai jos:

	Rând		Călători*km	Pondere în reducere
2019	1 = 2 + 3	Total, din care:	392,544,772	
	2	1-15 Martie 2019	194,699,793	
	3	16-31 Martie 2019	197,844,979	
2020	4 = 5 + 6	Total, din care:	233,321,170	
	5	1-15 Martie 2020	185,244,233	
	6	16-31 Martie 2020	48,076,937	
Reducere (2019 minus 2020)	7 = 1 - 4	Total, din care:	159,223,602	
	8 = 2 - 5	1-15 Martie 2020	9,455,560	6%
	9 = 3 - 6	16-31 Martie 2020	149,768,042	94%

În concluzie, rezultă un necesar de lichiditate de acoperit prin ajutorul de stat pentru perioada 01.04.2020 - 31.08.2020 în cuantum estimat de **210.345.527 lei** necesar acoperirii pierderilor înregistrate din cauza pandemiei COVID-19.

A.3. Oportunitatea promovării măsurii de ajutor de stat individual

Pentru a simplifica procedurile aplicabile în mod uzual în domeniul ajutorului de stat și a veni în ajutorul Statelor Membre în această perioadă dificilă, în data de 19 martie 2020, Comisia Europeană a publicat Comunicarea Comisiei privind Cadrul Temporar, în cuprinsul căruia acordă îndrumări și abilitază Statele Membre astfel încât acestea să fie în măsură să adopte cele mai eficiente măsuri de sprijinire a economiei.

Comisia menționează și faptul că, în afara prevederilor Cadrului Temporar, Statele Membre pot să acorde compensații întreprinderilor din sectoarele care au fost afectate în mod special de epidemie (de exemplu; **transporturi**, turism, cultură, ospitalitate și comerțul cu amănuntul) și/sau organizatorilor evenimentelor anulate pentru pagubele suferite ca urmare a epidemiei și cauzate direct de aceasta în temeiul art.107 alin.(2) lit.b) TFUE, după autorizarea prealabilă a acestor ajutoare de către Comisia Europeană.

Cu privire la oportunitatea concretă a promovării măsurii de ajutor de stat individual pentru CFR Călători menționăm că, la nivel european, în contextul generat de criza COVID-19, unele State

Membre au demarat și parcurs procedurile necesare în vederea obținerii de ajutoare de stat în sectorul transporturilor, după cum urmează:

- Comisia Europeană a aprobat¹ o schemă de ajutor de stat în valoare totală de 6 miliarde de euro pentru a compensa companiile care furnizează servicii publice regionale și locale de transport de călători în Germania pentru daunele suferite din cauza focarului de coronavirus și a măsurilor de izolare de urgență introduse în Germania pentru a limita răspândirea virusului. Guvernul german a instituit măsuri de urgență necesare pentru a limita răspândirea coronavirusului, cum ar fi închiderea școlilor și creșelor, acorduri extinse de telemuncă, reguli de distanțare socială și restricții la întruniri. Acest lucru a afectat grav serviciile de transport public regional și local, întrucât numărul pasagerilor din transportul public local pe cale rutieră și feroviară a scăzut între 70% și 90%, rezultând o scădere semnificativă a veniturilor. În plus, operatorii de transport aveau obligația de a menține o frecvență suficientă a serviciilor de transport regional și local de călători pentru a asigura mobilitatea persoanelor fără acces la mijloace de transport alternative, inclusiv lucrătorii critici, cum ar fi profesioniștii din domeniul sănătății. Situația a fost agravată de costurile suplimentare suportate de operatorii de transport în legătură cu măsurile menite să limiteze răspândirea pandemiei, precum măsuri sanitare și de igienă îmbunătățite. Toate acestea au dus la grave probleme de lichiditate care riscă să-i scoată pe mulți dintre operatorii de transport din piață. Sistemul german este conceput pentru a compensa fiecare operator de servicii de transport public regional și local pentru daunele suferite în timp ce își îndeplinesc obligațiile contractuale în circumstanțele determinate de focarul de coronavirus și măsurile de izolare rezultate. Conform schemei, companiile de transport vor avea dreptul la despăgubiri sub formă de subvenții directe pentru daunele suferite între 1 martie și 31 august 2020. Germania se va asigura că niciun operator de transport nu primește mai multe despăgubiri decât a suferit în daune efective și că orice plată în exces se recuperează.
- Comisia Europeană a aprobat² o schemă de ajutor de stat de 5 milioane EUR pentru a sprijini întreprinderile mijlocii (IMM-uri) active în transportul rutier de mărfuri din Lituania. Sprijinul ia forma subvențiilor directe. Schema este concepută pentru a sprijini IMM-urile active în transportul rutier de mărfuri în gestionarea riscurilor financiare, plata împrumuturilor și menținerea stabilității financiare și, astfel, remedierea unei perturbări grave în economia lituaniană. Schema este destinată să acopere dobânzile aferente obligațiilor existente până la 31 decembrie 2020 și pe o perioadă maximă de șase luni. Se va aplica pe întreg teritoriul Lituaniei și va fi deschis IMM-urilor active în transportul rutier de mărfuri, un sector afectat negativ de focarul de coronavirus.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1463

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_738

- Comisia Europeană a aprobat³ o schemă de ajutor de stat olandeză în valoare totală de 160 milioane EUR pentru a compensa companiile care oferă servicii speciale de transport pentru grupuri specifice, cum ar fi copiii și persoanele în vârstă care nu pot lua transportul public regulat pentru a merge la școală sau la anumite activități sociale. În Olanda, aceste servicii speciale de transport au fost grav afectate de măsurile guvernamentale legate de coronavirus, cum ar fi închiderea școlilor, regulile de distanțare socială și restricțiile asupra adunărilor mai mari. Datorită măsurilor guvernamentale, companiile care oferă servicii speciale de transport s-au confruntat și continuă să se confrunte cu o scădere imensă a veniturilor, în timp ce continuă să suporte costuri precum salariile, angajamentele de leasing pentru vehicule, angajamentele față de bănci și costurile generale. Conform schemei, companiile de transport vor avea dreptul la despăgubiri sub formă de subvenții directe pentru maximum 80% din veniturile pierdute din cauza anulărilor. Compensația poate fi acordată până la 31 decembrie 2020 pentru daunele suferite în perioada 15 martie - 30 iunie 2020. Olanda se va asigura că niciun operator de transport nu primește mai multe despăgubiri decât a suferit daune și că niciunui operator nu i se va permite să câștige un profit ca urmare a compensației acordate în cadrul sistemului.
- Comisia Europeană a aprobat⁴ o schemă de ajutor de stat pentru Croația de aproximativ 80 milioane EUR (600 milioane HRK) pentru a sprijini întreprinderile active în sectoarele maritime, de transport, de călătorie, infrastructură și conexe care au fost grav afectate de focarul de coronavirus. Schema a fost aprobată în baza cadrului temporar al ajutorului de stat. Sprijinul va lua forma unor garanții de stat pentru noi împrumuturi de la bănci sau alte instituții financiare. Garanția de stat va acoperi până la 90% din împrumuturi. Programul urmărește să ofere lichidități întreprinderilor de toate dimensiunile afectate de focarul de coronavirus, permițându-le astfel să își continue activitățile, să înceapă investiții și să mențină ocuparea forței de muncă. Se așteaptă ca schema să susțină peste 1.000 de companii.

Prejudiciul eligibil pentru compensație este calculat ca fiind pierderea de EBITDA suferită de CFR Călători calculată pe baza unei comparații între veniturile și cheltuielile înregistrate de Companie în perioada aprilie - august 2020 și veniturile și cheltuielile obținute în aceeași perioadă de referință în 2019. În concluzie, prejudiciul eligibil cuprinde următoarele elemente:

- diferența dintre veniturile efective obținute în perioada aprilie - august 2020 și cele obținute în perioada similară a anului 2019;
- diferența dintre costurile efective înregistrate în perioada aprilie - august 2020 și cele înregistrate în perioada similară a anului 2019; acestea includ atât costurile evitate din cauza reducerii de activitate ca urmare a impactului pandemiei de COVID-19 (ex: costurile

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1230

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1230

reduse de personal, utilități, combustibil, întreținere și reparații, taxe pentru infrastructură), precum și costurile suplimentare legate de controlul infecțiilor (cum ar fi implementarea măsurilor de igienă îmbunătățite și conversii ale vehiculelor).

Luând în considerare toate aspectele de mai sus, în vederea sprijinirii activității CFR Călători și pentru a diminua efectele negative care afectează în mod direct transportul feroviar de călători, este oportună și necesară intervenția statului român prin acordarea de măsuri de ajutor de stat individuale în baza art.107 alin. (2) lit.b) TFUE care să compenseze pagubele directe suferite de companie din cauza crizei fără precedent generate de epidemia COVID-19.

Măsurile de ajutor de stat pe care Ministerul Transporturilor și Infrastructurii le propune pentru CFR Călători vizează alte tipuri de cheltuieli față de cele finanțate prin fondurile europene structurale și de investiții. Totodată, atașăm ca Anexa nr. 2 la prezenta Adresa cu nr. 1776/11.05.2021 a Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene prin care a fost transmis punctul de vedere cu privire la complementaritatea măsurii propuse cu programele finanțate din fonduri europene, precum și Minuta consultărilor din cadrul Consiliului Interministerial.

B. Baza legală pentru acordarea unui ajutor de stat supus obligației de notificare către Comisia Europeană

Măsura propusă de ajutor de stat se acordă în baza dispozițiilor art. 107 alin.(2) lit.b) TFUE care prevede în mod expres că sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare.

Ajutorul de stat pentru acoperirea pierderilor generate de măsurile impuse pentru prevenirea răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, va fi instituit prin Ordonanță de urgență a Guvernului, act normativ care va fi emis după autorizarea ajutorului de către Comisia Europeană.

Menționăm că prin Decizia Comisiei Europene SA.56685 din 12 martie 2020, Comisia Europeană a încadrat epidemia COVID-19 ca circumstanță extraordinară.

De asemenea, menționăm faptul că măsuri similare de sprijin financiar al companiilor feroviare de stat se preconizează a se adopta în regim de urgență în majoritatea statelor europene de exemplu Germania și Franța.

În prezent, în Germania se preconizează o injecție de capital inițială din partea statului pentru sprijinul DB (compania feroviară de stat germană) de cca. 4,5 miliarde de euro pentru perioada următoare, urmând ca restul sumei necesare să fie alocat spre sfârșitul anului. Limita datoriei companiei va fi, de asemenea, majorată de la un plafon de 25,4 miliarde euro.

În Franța, pierderile estimate ale SNCF (compania feroviară de stat franceză) cauzate de epidemia COVID-19 sunt de aproximativ 2 miliarde de euro (2,20 miliarde de dolari), Ministerul Mediului și Transporturilor din Franța manifestându-și recent decizia de sprijin financiar a SNCF în acest sens.

C. Furnizorul/inițiatorul/administratorul schemei de ajutor individual

Furnizorul ajutorului de stat este Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. Administratorul ajutorului de stat este Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

Inițiatorul ajutorului de stat este Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

D. Instrumentul de acordare utilizat

Ajutorul de stat pentru acoperirea pierderilor generate de măsurile impuse pentru prevenirea răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, va fi instituit prin Ordonanță de urgență a Guvernului, act normativ care va fi emis după autorizarea ajutorului de către Comisia Europeană. Ajutorul de stat nu va fi acordat înainte de notificarea și aprobarea măsurii de către Comisia Europeană, în conformitate cu prevederile art.108(3) din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene.

În mod concret, solicităm ca instrumentul de acordare utilizat să ia forma unui ajutor de stat individual, sub formă de aport de capital, în temeiul art.107 alin.(2) lit.b) din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene în cuantum de 210.345.527 lei, conform calculelor validate cu Comisia Europeană.

E. Durata schemei de ajutor de stat individual

Ajutorul de stat, acordat pentru acoperirea pierderilor generate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, se acordă pentru perioada 01.04.2020-31.08.2020.

Măsura de ajutor de stat individual devine valabilă după intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului și se va acorda până la 31.12.2021.

F. Bugetul schemei de ajutor de stat individual

Ajutorul de stat care va fi acordat este de 210,35 milioane lei (reprezentând echivalentul a 43,63 milioane euro) și va fi utilizat pentru finanțarea rezultatului negativ din activitatea de exploatare, estimat pentru perioada 01.04.2020 - 31.08.2020. În ceea ce privește perioada în care se vor efectua plățile ajutorului de stat, acestea se vor efectua până la 31.12.2021

Suma necesară acordării măsurii de ajutor de stat va fi acordată în limita prevederilor bugetare aprobate.

G. Beneficiarul măsurii de finanțare

Beneficiarul măsurii de finanțare este Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A., cu sediul în București, bdul. Dinicu Golescu, nr.38, înregistrată la ONRC sub nr. J40/9764/1998, CUI 11054545.

Ajutorul de stat nu va depăși valoarea pierderilor suferite ca urmare a pandemiei COVID-19 și cauzate direct de efectele pandemiei asupra CFR Călători, evaluate de către companie și stabilite în conformitate cu normele europene aplicabile. În acest sens, Societatea va depune situațiile financiare aferente anului 2020 care vor reflecta impactul prejudiciului și va prezenta analize economico-financiare din care să reiasă valoarea reală a pagubei cauzate direct societății de pandemia COVID-19, în perioada 01.04.2020 - 31.08.2020. Analiza economico-financiară va fi pregătită/revizuită de către un auditor financiar independent, în linie cu cerințele cadrului temporar european.

H. Costurile eligibile pentru acordarea ajutorului

Finanțarea CFR Călători este absolut necesară pentru asigurarea funcționării Societății pe perioada pandemiei COVID-19 dar și pe perioada imediat următoare, până la relansarea totală a operațiunilor de transport feroviar, ajustarea nivelului de activitate la noile niveluri ale cererii și stabilizarea situației financiare ale CFR Călători.

Costurile eligibile sunt detaliate la pct. A2 și A3.

I. Efectele preconizate ale măsurii

Măsura, supusă notificării la Comisia Europeană, de acordarea unui ajutor de stat Societății Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A. pentru acoperirea pierderilor generate de măsurile impuse pentru limitarea răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, pentru perioada 01.04.2020 - 31.08.2020, va asigura funcționarea Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” - S.A., cu menținerea standardelor de securitate și siguranță în vigoare, în condițiile unui program de operare afectat de pandemie.

J. Încadrarea în politicile economico - bugetare și financiare ale statului

Având în vedere condițiile excepționale generate de criza noului coronavirus COVID-19, precum și în considerarea efectelor negative semnificative pe care pandemia COVID-19 le are asupra sectorului transportului, în temeiul prevederilor din cuprinsul Cadrului Temporal adoptat la nivel european, Comisia Europeană a acordat o serie de îndrumări și a abilitat în mod expres Statele Membre să adopte cele mai eficiente măsuri de sprijinire a economiei, menționând printre industriile afectate în mod special de epidemia de COVID-19 și sectorul transporturilor.

În acest context, conform dispozițiilor art. 8 din Anexa nr. 1 a Decretului nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, se prevede faptul că Guvernul României

poate adopta măsuri de susținere a operatorilor economici din domeniile afectate de criza generată de răspândirea COVID-19.

Prin urmare, considerăm că prezenta măsură de acordare de ajutor de stat individual către CFR Călători în baza art.107 alin.(2) lit.b) din TFUE se încadrează în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.

Proiectul de memorandum a parcurs succesiv etapele necesare de consultare a membrilor Consiliului pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat, respectând prevederile H.G nr. 437/2015, aceste aspecte fiind consemnate în Nota nr 9023/17.08.2021, emisă de către Consiliul Concurenței (atașată).

II. Propuneri

Având în vedere toate datele și informațiile prezentate mai sus, propunem aprobarea Memorandumului cu tema: Acordarea unui ajutor de stat, pentru perioada 01.04.2020-31.08.2020, Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A, pentru compensarea pierderilor suferite ca urmare a pandemiei COVID-19 și cauzate direct de această pandemie, în baza art.107 alin.(2) lit.b) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, măsura propusă încadrându-se în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român și fiind în concordanță cu legislația națională și europeană privind ajutorul de stat. Ajutorul de stat va fi supus notificării Comisiei Europene.